

Muayene kabul komisyonunu kararının delil sözleşmesi niteliğinde olması sebebiyle taraflar için bağlayıcı olduğu

15. Hukuk Dairesi

2018/3764 E. , 2019/4446 K.

.

“İçtihat Metni”

Mahkemesi :Asliye Hukuk Mahkemesi

Yukarıda tarih ve numarası yazılı hükmün temyizden tetkiki davalı Milli Savunma Bakanlığı vekili tarafından istenmiş ve temyiz dilekçesinin süresi içinde verildiği anlaşılmış olmakla dosyadaki kağıtlar okundu gereği konuşulup düşünüldü:

– K A R A R –

Dava, motor test istasyonu alımı sözleşmesi başlıklı eser sözleşmesinden kaynaklanmış olup, sözleşmenin feshinin haksız olduğunun tesbiti ile sözleşme bedeli alacağının tahsili istemine ilişkindir. Mahkemece davanın kabulüne dair verilen karar, davalı vekilince temyiz edilmiştir.

Davacı yüklenici, davalı iş sahibidir. Yapılan ihale sonucu davacı yüklenici ile davalı iş sahibi arasında imzalanan 25.09.2009 tarihli sözleşme ile davacı, özellikleri teknik şartnamede düzenlenen bir adet motor test istasyonunun üretim-temin ve davalıya teslimini üstlenmiştir.

Taraflar arasında imzalanan sözleşmenin denetim muayane işlemleri başlıklı 30.1 maddesinde ve devamı alt bentlerinde temin edilip teslim edilecek istasyonun muayane aşamaları,

fiziki sayım ve kontrol muayenesi, fonksiyon testi, muayene ve itiraz muayeneleri, laboratuvar muayenesi uygun çıkmayan malın geri alınıp bir defaya mahsus yenisinin getirilmesi ve itiraz muayenesi aşamaları düzenlenmiştir.

Sözleşmenin 30.1.5 maddesinde; yapılan muayene sonucu mallar reddedilip yüklenici tarafından süresi içinde itiraz edilirse 30.1.6 maddesine göre oluşturulacak ikinci muayene komisyonunca itiraz konusu kısımların inceleneceği, ikinci komisyon tarafından verilecek ret raporuna itiraz edilmeyeceği, laboratuvar muayenesi sonucunda 30.1.9 madde hükmünce getirilen malın muayeneleri uygun çıkmazsa yüklenicinin malını alıp 30.1.8 maddesindeki süre içerisinde bir defaya mahsus yenisini getirmekte veya itiraz muayenesini istemekte serbest olduğu 30.1.10 maddesinde yüklenicinin itiraz muayenesi istemeyip yeni mal

getirdiği takdirde yeni getirdiği malın 30.1 madde de belirtilen usul ve esaslar dahilinde muayene edileceği, yeni getirilen malın da muayenede uygun bulunmadığı takdirde yüklenicinin 30.1.6 ve 30.1.7 maddelerde açıklanan şekilde muayene sonucuna itiraz hakkı olduğu, yüklenici muayeneye itiraz etmez veya itiraz muayenesi sonucunda da mal uygun bulunmazsa ret kararının kesinleşeceği, 30.1.11 maddede de 4735 sayılı Kanun'un 20.a maddesi gereği ihtarname çekildiği durumlarda da mal teslimi – muayene ve itiraz muayenesi hususları düzenlenmiş ve bu maddede de itiraz muayenesi sonucunda mal uygun bulunmazsa ret kararının kesinleşeceği, bu durumda ayrıca protesto çekmeye gerek kalmaksızın kesin teminat ve varsa ek kesin teminatın gelir kaydedilip sözleşme feshedilerek hesabın genel hükümlere göre tasfiye edileceği kararlaştırılmıştır.

Sözleşmenin 35. maddesinde de davalı iş sahibinin sözleşmeyi fesih nedenleri gösterilmiş, (a) bendinde taahhüdün ihale dökümanı ve sözleşme hükümlerine uygun olarak yerine getirilmemiş olması fesih nedenleri arasında sayılmıştır.

Yanlar arasında imzalanan sözleşmenin 30.1 maddesinde sözleşme konusu olup temin ve teslim edilen malın denetim ve muayenesi

ile ilgili yapılan düzenlemeler, sözleşme tarihinde yürürlükte bulunan 1086 sayılı HUMK'nın 287, dava tarihinde yürürlüğe girmiş olan 6100 sayılı HUMK'nın 193. maddesi hükümleri gereği belirli bir hususun ispatı için yapılmış delil sözleşmesi niteliğinde olduğundan görevi gereği mahkemeler ve temyiz halinde Yargıtay tarafından kendiliğinden gözetilir. Buna göre sözleşmedeki prosedüre uygun olarak yapılan muayene ve itiraz üzerine yapılan ikinci muayene sonucu düzenlenen rapor kesinleşeceğinden tarafların sözleşme konusu malın sözleşmeye göre tamamlanıp teslim edildiğini dava ve yargılama sırasında alınacak bilirkişi raporu ile kanıtlamaları mümkün olmayacaktır (Yargıtay 15. HD'nin 25.01.2008 gün 2006/5660 Esas 2008/407 Karar, 04.06.2014 gün 2013/5278 Esas 2014/3802 Karar sayılı ilamları).

Dosya kapsamındaki mevcut delillerle 25.02.2014 tarihli bilirkişi raporundan davacı yüklenicinin eseri teslim edip 22.07.2010 tarihli dilekçesi ile talep etmesi üzerine oluşturulan muayene ve kabul komisyonunca 04.08.2010 tarihinde teslim edilen istasyonun kontrol ve muayenesi yapılarak 23.08.2010 tarihli muayene raporu ile 50 adet uygunsuzluk tespit edilerek reddedildiği, davacının 13.09.2010 tarihli dilekçesiyle idari şartnamenin 48.2.1.11 (sözleşmenin 30.1.9 maddesi) maddesine uygun olarak mal değişikliği hakkını kullanacağını beyan edip 24.09.2010 tarihli dilekçesi ile yeni malı teslim edip, oluşturulan muayene ve kontrol komisyonunca 11.10.2010 tarihinde kontrol ve muayenesi yapıldıktan sonra fiziki sayım fiziki kontrol muayenesine başladığı montaj çalışmaları tamamlanıp eğitim ve fonksiyon testlerinin yapılmasından sonra 19.05.2012 tarihli raporla 49 adet uygunsuzluk tespit edilerek malın reddedildiği, yüklenicinin 06.06.2012 tarihli dilekçesiyle yaptığı itiraz üzerine oluşturulan itiraz muayene ve kabul komisyonunca düzenlenen 16.10.2012 tarihli muayene raporu ile 16 adet uygunsuzluk tespit edilerek malın reddedildiği anlaşılmaktadır.

Bu durumda mahkemece davacı tarafça imâl-temin ve teslim edilen sözleşme konusu motor test istasyonunun sözleşmenin 30. maddesindeki prosedürlere uygun olarak yapılan muayene sonucu

ret, mal değişim hakkı kullanılarak yeniden teslim edilen mal üzerinde

yapılan muayene sonucu ret ve itiraz üzerine oluşturulan itiraz muayene komisyonunca eserin-malın reddedilmiş olması sonucu muayene ve kabul komisyonunun ret kararının kesinleştiği, delil sözleşmesi niteliğinde olması sebebiyle itiraz muayenesi sonucu verilen ret kararı taraflar için bağlayıcı olup aksi kanıtlanamayacağı ve bu halde davalı iş sahibi sözleşmenin 30.1.11 ile 35.a maddesi hükümlerine göre yüklenicinin edimini sözleşme eklerine uygun olarak tamamlayıp teslim etmediğinden fesihte haklı olup, davacı bedele de hak kazanmadığından davanın tümünden reddi yerine, yanlış değerlendirme sonucu kabulü doğru olmamış, kararın bozulması uygun bulunmuştur.

SONUÇ: Yukarıda açıklanan nedenlerle temyiz itirazlarının kabulü ile hükmün davalı yararına **BOZULMASINA**, karara karşı tebliğ tarihinden itibaren 15 gün içinde karar düzeltme isteminde bulunulabileceğine 07.11.2019 gününde oybirliğiyle karar verildi.